

Rapport 2011:45

Sjögatan och Månsgatan i Åhus

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

sydsvensk
arkeologi

Rapport 2011:45

Sjögatan och Månsgatan i Åhus

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

Fornlämningsnr: 23
Sjögatan och Månsgatan, Åhus
Kristianstads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:45

Omslag: Schaktning vid Sjögatan.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	5
Schakt 1	5
Schakt 2	6
Administrativa uppgifter	7

Fig.1. Åhus i Kristianstad kommun, Skåne.

Fig. 2. Schaktens läge i Åhus.

Sammanfattning

Beslutet innehöll två diarienummer från länsstyrelsen och berörde två fjärrvärmeanslutningar, en i Mångsgatan samt en i Sjögatan. I Mångsgatan påträffades inget av antikvariskt intresse. Vid och i Sjögatan fanns inslag av handslaget småstenstegel och här påträffades vad som sannolikt utgjorde hörnet av en husgrund.

Inledning

I samband med utbyggnad av fjärrvärmesystemet har schakt grävts i Sjögatan och Mångsgatan i Åhus. Då området ligger inom Åhus historiska stadsområde, registrerat om fornlämning 23 i Åhus socken, gjordes en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Övervakningen gjordes av arkeolog Jan Kockum vid Sydsvensk Arkeologi AB 2011-04-27, men ärendet hölls öppet ytterligare en tid.

Läge och topografi

Åhus ligger på sandslätten vid kusten, en dryg mil sydöst om Kristianstad. Det är i huvudsak fullåkersbygden som har satt sin prägel på området även om det finns stora inslag av sandstrand och strandskog. Den historiska delen av staden Åhus är belägen kring nivån 5 m ö. h. och ligger vid den nordvästra stranden av nedre Helge å, strax innanför dess mynning.

Historik och fornlämningsmiljö

Åhus omnämns vid namn och som stad i en källa från slutet av 1300-talet. Dess kyrka anses vara från 1100-talet och till samma århundrade dateras även Aosehus, biskopsborgen, mellan staden och åmynningen. Det fyrkantiga torget torde ha tillkommit under 1200-talet och i samband med detta en del av det anslutande rätvinkliga gatunätet. Stadsmuren är till vissa delar ännu bevarad och har sannolikt tillkommit under mitten av 1300-talet. I staden finns även en rest av ett dominikankonvent.

Undersökningsresultat

Schakt 1

I Mångsgatan grävdes ca 20 löpmeter med en bredd om ca 0,8 m och ett djup om ca 0,5 m. Inget av antikvariskt intresse framkom.

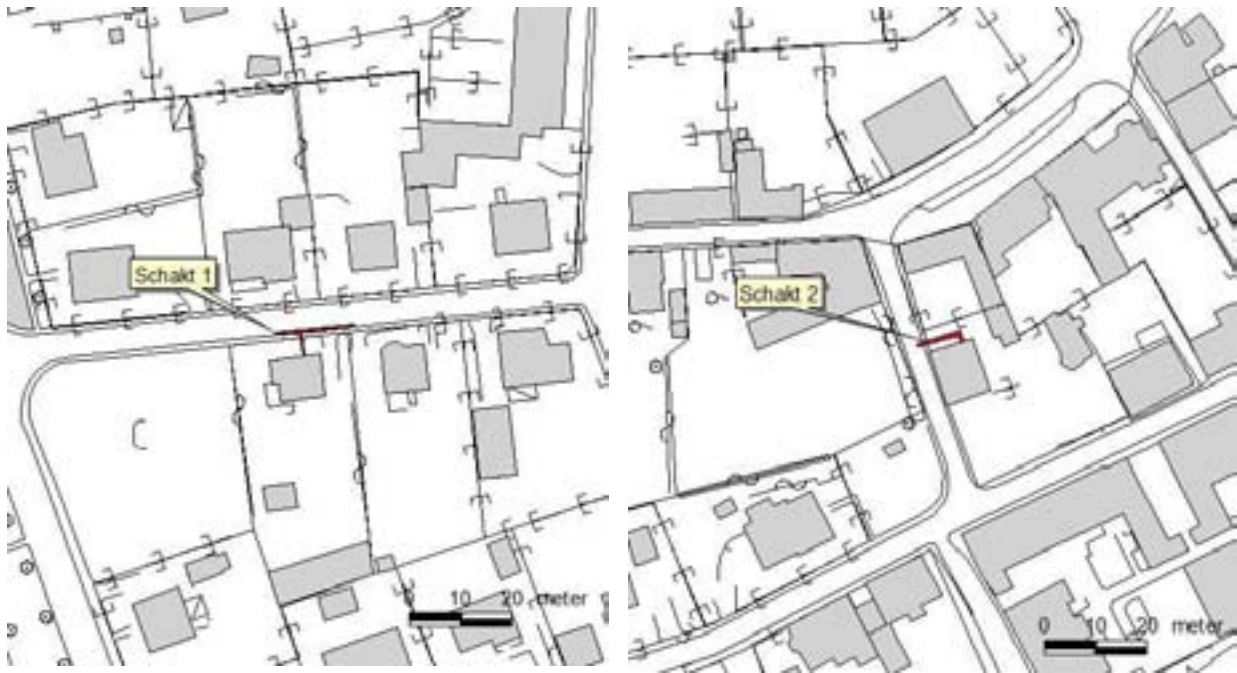

Fig. 3. Schakt 1 och 2 i Mångsgatan respektive vid Sjögatan.

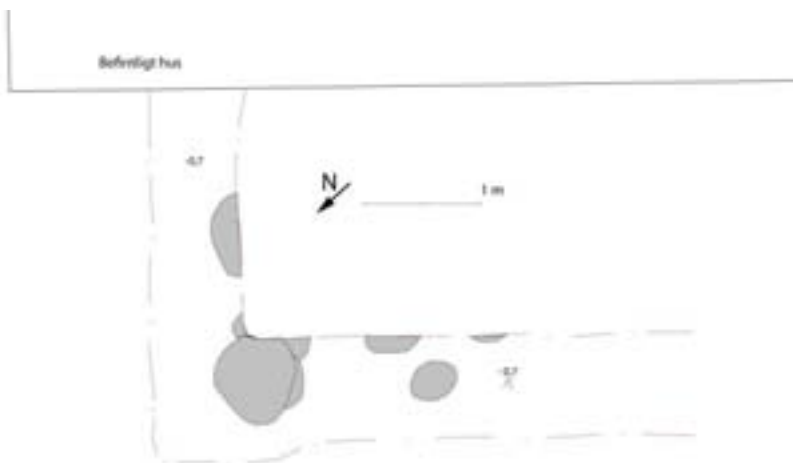

Fig. 4. Schakt 2 med stenar som sannolikt utgör hörnet av en äldre husgrund. Intill grunden påträffades en skärva från ett fat, troligen 1800-tal.

Schakt 2

I Sjögatan, samt i garageuppfarten till det hus som skulle anslutas till fjärrvärmen, grävdes ca 15 löpmeter med en bredd om ca 0,9 m och ett djup om ca 0,7 m. I massorna fanns inslag av handslaget småstenstegel och här påträffades vad som sannolikt utgjorde hörnet av en husgrund.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110038
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-5452-11/431-5628/11
Datum för beslut:	2011-2011-04-19
Projektnummer:	110038
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Åhus
Fastighet:	Sjögatan/Måmsgatan
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3E 0b
Koordinatsystem:	SWEREF 99
X koordinat:	6198092/6197587
Y koordinat:	456010/455813
Höjdsystem:	–
M ö.h.	< 5
Fältarbetstid:	110427–110823
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	3 h
Antal maskintimmar :	–
Exploateringsyta:	ca 20 lpm
Undersökt yta:	ca 20 lpm
Platschef:	Jan Kockum
Personal:	Jan Kockum
Projektgrupp:	–
Underkonsulter:	–
Uppdragsgivare:	C4 Energi AB/Kristianstads kommun
Tidigare undersökningar:	–
Fynd:	Fyndet avfördes efter dokumentation.
Dokumentationsmaterial:	1 st A3 ritning, 1 st situationsplan, 8 foton, Regionmuseet Kristianstad
Kostnader:	12 900

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad; FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
30. VA-ledningar inom Östra Asmundtorps bytomt, Trollenäs sn, Eslövs kn, FU 2002–2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
31. Residenset 1, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2010–2011, Per Sarnäs
32. Sutaren Mindre 6, fornlämning 17, Vellinge sn, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
33. Limhamn 151:461, Hyllie sn, AU 2011, Jan Kockum
34. Åhus 30:1 m fl, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
35. Rinkaby S:3 m fl, Rinkaby sn, FU 2011, Jan Kockum
36. Hjulhamngatan, fornlämning 20, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
37. Vadensjö bytomt, RAÄ 27, Vadensjö sn, Landskrona kn. FU 2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
38. Fjärestads kyrkogård, Fjärestads sn, FU 2011, Jan Kockum
39. Kv Kabbalöken 26 i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
40. Kv Slussen 1 i Malmö, Malmö, FU 2011, Jan Kockum
41. Husie 172:123, Husie sn, FU 2011, Kristian Brink
42. Övra Glumslöv 11:8 och 11:12, Glumslövs sn, FU 2001, Christer Carlsson
43. Tillgänglighetsanpassning av ingången till Bårslövs kyrka, Bårslövs sn, FU 2011, Christer Carlsson
44. Veberöds kyrka, Veberöds sn, FU 2010–11, Jan Kockum & Joakim Frejd
45. Sjögatan och Mångsgatan i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum

